

MONUMENTUL
 un an . 24 Cor.
 un jum. . 12
 o lună . 2
 În de Duminecă
 un an . 4 Cor.
 întru România și
 în Europa . 10 Cor.
 1 de zi pentru Ro-
 da și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deal Ferenț-ntca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc în administra-
 ția.
 Multitudinile publice și Loc de
 achis costă fiecare și 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Campania electorală.

Încă nu se cunoaște termenul când se vor ține alegerile generale și țara întreagă a un capăt până la celalalt este cuprinsă pe acum de o vie agitație. Dându-ne se seamă de situație vedem că campania electorală prezentă este prima ocazie pentru români când ei intră în întregime în luptă. Alegerile făcute atât la 1905 cât și cele săvârșite înainte de acest termen erau mai mult sau mai puțin locale, adică fiecă numai o parte dintre români au fost chemați la urnă, fiecă anulate circumscripții electorale erau trimise în luptă. Astăzi comitetul central electoral prezintă 37 candidaturi ce vrea să le câștige. O parte din alegătorii români rămași și de astădată neînrolați. Cei din țară și alegătorii români din circumscripții străine ale rurele amestecate cu majoritatea românească nu vor candida. Deputații români ci se vor alătura altor partide politice, cari n'au fost desemnate în conferința delegaților români.

Situația politică a țării nu este astăzi pe deplin clară. Ne aflăm încă și acum în cea mai lungă și grea, în care a fost împins țara prin guvernele fărădelegilor. Guvernul actual, care reprezintă prin șeful său contele Khuen pe împărat și rege, nu și-a prezentat programul său, mai ales în punctele sale principale, așa ca toată lumea să se orienteze asupra direcțiunii ce va lua în soluținea problemelor grele cu care a fost împins.

Necesitatea de a-și forma din elementele ce se află în țară un partid guvernamental nu-i permite a fi pe deplin stăpân asupra mersului său propriu; elementele răslețe, cari se strâng acum în jurul guvernului pentru a constitui partidul muncii naționale, caută a-l trage mai spre dreapta, mai spre stânga, după cum grupul ce se alătură înclină politicește într-una sau în altă parte.

Nesiguranța și neclaritatea aceasta în situaținea politică a țării înrăutățește firește și asupra atitudinii politice a românilor. Contele Khuen ca trimis al împăratului rege ar putea conta la deplina încredere a românilor pe cât timp el n'ar face decât a împlini voința Majestății Sale. În măsura în care el este silit prin împrejurări și prin bărbații cu cari se înconjură a se abate de la principiul dreptății și al egalității, românilor nu pot decât să i detrage încrederea.

Poziția neutrală a românilor față cu guvernul nu este deci marcată prin o linie fixă și nealterabilă. Românilor se vor apropia de guvern cu cât contele Khuen va și și va putea să țină nevăditul principiul dreptății și al egalității și se va depărta de el, ba vor deveni omar adversarii lui, când acest principiu va fi desconsiderat și jignit.

Campania electorală, în care ne găsim, nu poate fi ferită nici ea de înrăutățirea liniei de demarcațiune mobilă a poziției noastre, a românilor. Lupta noastră electorală de până aici era caracterizată prin opoziția noastră hotărâtă în contra tuturor partidelor politice ungurești de guvernământ. Noi

n'aveam ce alege printre ele, căci una era mai șovinistă decât alta, una mai intolerantă și mai nedreaptă decât alta. Astăzi în situația schimbată noi românii am luat o poziție neutrală față cu guvernul, avem o rază de speranță că prin acest guvern, dacă el nu alunecă, s'ar putea să se realizeze cel puțin o părțică din aspirațiile noastre.

Între partidul nostru național-român și între guvern nu mai este astăzi zidul despărțitor din trecut; s'au deschis poartele dela unul până la altul. Aceste poartele au fost umblate și din partea unora și a altora, și fără îndoială în convorbirile dintre reprezentanții autorizați ai partidului național-român și contele Khuen vor fi format un obiect al discuțiunii și alegerile. Dacă părțile vor fi ajuns la vreo înțelegere oarecare sau nu, nu putem să știm. Vedem însă că partidul național-român nu s'a pus pe punctul de vedere a refuza guvernului nici pretențiunii, cari în alte împrejurări ar fi întâmpinat cea mai hotărâtă rezistență din partea partidului. Conferința națională învinsă mai zădărnicește în Sibiu a făcut guvernului concesionarea a funcțiilor întrunire electorală lipsită de caracter de partid. Nu este vorba aici dacă a fost corect sau nu să se facă această concesionare, ci constatăm numai că ea este dovadă despre existența de raporturi între partidul național român și guvern. Aceste raporturi se vor exprima și prin alte forme. Așa comitetul central electoral va dirija pe unii din alegătorii români ca să voteze pentru

Dușmanul.

De I. U. Soricu.

Ghirai o fi acum ștregar voinic. Trebuie să fi nimerit clasele primare. O fi licean sau, după ce-l văd, o fi rămas la casa părintească, să zicem, să intreagă țărnuții mării, căutând monede de aur, pe cari valurile le aruncă la mal, în semn de dispreț pentru bani și pentru oameni. Numai valurile mării știu să disprețuiască pe om și bani. Eu am auzit odată cântecul lor plin de ură. Le-am văzut rotindu-se furioase într-o horă sălbatică. Atunci n'am înțeles cântecul lor. Dar câte zile am trecut, pe cari nu le înțelegeam.

Oricând ar fi Ghirai, îl doresc noroc mult odată și odată o cadână frumoasă cu unghi-văpsite albastru. Mi-ar părea bine să aflu că la n'a putut să schimbe nimica din sufletul său. Sufletul lui să rămână nedintit ca stâncile, cari de atâtea ori a văzut lovindu-se valurile, și să știe să iubească și să știe să urască. Totdeauna mi-au fost dragi oamenii cari știu să urască. Numai acela știu să și iubească. Mă dusesse soarta acolo între ei. Și mila D-lui pector al învățământului mă făcuse dascălul. Căci trebuia să i învăț să simtă și ei ca mine.

Ghirai era elevul meu. Multă vreme ne-am avut o prietenie. Avea ochii mici, negri și la fes un ciucur de mătase. Când razele soarelui îi dedeau ochi, mișca într-o parte capul și ciucurele dela el se clătina ca un clopoțel. Mi era drag de când îl puneam să spună lecția, mijea din gură și negri, dedea din cap și recita pe nerăsuțate. De priceput nu pri-

cepea nimic. Multă vreme m'am canonicit cu el până să îl fac să priceapă românește. Colegii lui trebuiau să-l spună pe turcește tot ce le spuneam eu. Și multă vreme, la orice întrebare îmi răspundea cu același *Benim var bir chitap* — eu am o carte. — Dar citeam în ochii lui mici și negri părerea de rău că nu înțelege și îl dedeam note mari. Totdeauna am fost dușmanul notelor mici. Chiar și când le primiam eu. Și Ghirai vedea că-i sânt prieten. Și în fiecare dimineață îmi întindea mânuța, clipia din ochi și-mi zicea: Bună ziua, domnu profesor!

Dar într-o zi nouă de Decembrie prietenia noastră a murit. A murit cum moare orice prietenie și n'a mai înviat. Și n'o să mai învie nici odată. Și dacă mi-a părut rău de ceva, când m'am despărțit de el, de elevii mei, a fost gândul că în urma mea rămâne cineva, care mă urăște. Rămâne un suflet tinăr, care mă urăște. Și ura lui va crește cu anii, cari vor veni.

Ajunsesem cu lecțiile de istorie la Vlad Tepeș. Nici un studiu nu le place copiilor mai mult decât istoria. Și partea privitoare la Vlad Tepeș le place mai mult. Povestirea faptelor acestui crunt domn o ascultă cu mai mult interes. O fi poate atavismul, care vorbește în sufletul lor. O fi vreo urmă din vechia sălbăcie, în care a zăcut veacuri întregi omenirea. Căci prea ascultă cu drag desfășurarea faptelor acestui voevod. Orice copil uită repede faptele lui Alexandru cel Bun. Totdeauna va și înși să îl povestească ceva despre Tepeș.

Și în ziua acela nouă de Decembrie le am vorbit despre felul cum Vlad Tepeș a pătruns, îmbrăcat în haine de cerșetor, în tabăra turcilor,

despre lupta de lângă Brăila, despre victoria românilor și despre soarta lui Hamza Pașa, nenorocitul general turc tras de viu în țepă. Le am povestit despre bucuria cu care românii ucideau pe turci. Ura lor și setea lor de sânge o atribuiam suferințelor, pe cari poporul românesc le îndurase. Și Tepeș numai prin grozăviile putea să-l înspăimânte pe dușmanul.

Toți copiii ascultau. Ghirai, care începuse a pricepe câte ceva românește și știa despre ce-i vorba, plecase capul în jos. Ciucurele negru dela fes îi atârna pe frunte. Din când în când tresărea. Parcă-l înțepau privirile, pe cari colegii lui i-le aruncau pe furie. Il ardeau. Vedeam cum i-se urcă sângele'n obraz. Apoi își plecă de odată capul pe bancă și începu a plânge. Când clopoțelul începu să sune, am plecat și l-am lăsat plângând cu capul pe bancă.

A doua zi și a treia zi Ghirai n'a mai venit la școală. A patra zi a venit târziu de tot. Apoi când tatăl său îl aduse cu sila la școală, el fugi dela orele de istorie. Am încercat să-l întreb ce are. Dar Ghirai mi-a aruncat din ochii mici și negri, cari nu mai mijeau acum răsători, niște priviri pline de atâtea ură, încât mă înfiorai. L'am mângâiat iar pe frunte, i-am pus note mari. Dar de geaba. Prietenia dintre noi se dusesse. Murise prietenia noastră. Și de vină eram numai eu. Atunci ca și acum îmi pare rău că n'am ales cuvintele cu cari le-am vorbit în acea zi nouă de Decembrie. Adică de ce l-ași fi rănit? Când el nu era vinovat. Și-l rănisem. Hulisem neamul lui. Iar el avea dreptate să se revolte. Ce mi-o fi făcut copilul acesta pa id și frumos, de l-am jignit și l-am umilit? Simțeam întreagă durerea

candidatul guvernului. Prin urmare altcum decât în trecut se va desfășura de astădată campania electorală la noi, și comitetul central electoral a primit asupra sa o misiune din cele mai grele. Nu numai nesiguranța și neclaritatea situației politice, ci și mobilizarea și diriguirea unei armate de alegători sporite și nedisciplinate îi va face multe dificultăți. Ne bucurăm că căpitanilor și generalilor noștri politici li-se dă deastădată ocaziune a opera cu unități mai multe și a se deprinde din ce în ce mai mult cu războiul electoral în dimensiuni mai mari, mai ales când ne gândim că reforma legii electorale pe baza votului universal va face pretențiuni și mai sporite în aceasta privință.

Este de datoria fiecărui alegător român în parte, și a grupurilor lor în cari se strâng, a nu multiplica aceste greutăți firești încă și mai mult prin acte de nedisciplină și de nepăsare. Este un interes comun al tuturor ca campania electorală, în care am intrat, să fie terminată în bine și cu un succes strălucit. Acesta nu se poate obține, decât dacă fiecare în parte și toți împreună își fac datoria. Cu ocaziunea întrunirii conferinței ultime s'a putut face constatarea, altcum îmbucurătoare, că mulți dintre fruntașii partidului, mai mulți decât e trebuința, râvnesc la mandatul de deputat. În campanii electorale se întâmplă adeseori că candidările nu se fac tocmai în modul cel mai nimerit. Greșeala aceasta, dacă ea se întâmplă ici și colo, nu să poate însă îndrepta prin candidarea persoanei celei mai potrivite alături de candidarea desemnată dela centru. Din contra

a sporește până la imensitate partiucularul național în circumscripția respectivă. Apelăm îndecosbri la toți membrii de frunte ai partidului care să cred neîndreptățiți prin candidarea unei alte persoane și nu a lor proprie, a da concursul întreg pentru reușirea candidatului național. Acest concurs să dă națiunii și nu persoanei.

Dacă românii vor reuși să aibă în parlament 37 mandate, fără îndoială că aceasta însemnează un pas mare înainte.

lui. Simțeam așa de mult vinovăția mea. Imi venea să-l rog să mă ierte. Și pe când acum Ghirai stătea cu capul plecat pe bancă, fără a mai miji din ochi, fără a zimbi ca altă dată gândul meu fugea așa de departe.

Vedeam unde va, într'o țară scumpă mie și locuită de ai mei, vedeam miile de elevi români ascu tând zilnic dela dascălii lor străini aceleași injurii, aceleași batjocuri la adresa neamului lor. Vedeam pe profesorii străini debitând aceleași minciuni, făcând aceleași răutăcioase aluzii la adresa elevilor lor români.

De câte ori n'or fi auzit că Horea a fost un tâlhar ordinar, că Avram Iancu a fost un căpitan de bandiți! Vedeam atâți ochi frumoși plecându-se cu durere în jos. De câte-ori și aceia ce și Ghirai al meu, vor fi plecând umiliți capul. Umiliți, răniți, dar cu ura clocotind în suflet!

Și cu clipele acestea par'că-mi părea bine că Ghirai se răsbună. Se răsbuna așa cum putea. Nu citeam în ochi-i mici numai ura lui, ci ura tuturor celor jigniți în mândria lor de vorbele unor dascăli fără de suflet.

Când am plecat dela ei, copii mi-au adus flori. Câtiva începură să plângă. Domnu profesor n'avea să se mai întoarcă. Și le părea rău. Numai Ghirai nu venise să-și ia adio. Când m'am urcat în trăsură, l-am văzut de-o parte răsând cu o bucurie drăcească. L'am privit lung. În gândul meu l-am mângâiat pe frunte și i-am zis: Fii senin Ghirai, și rămâi cu bine!...

Sânt sigur că băietul acela, care-mi era odată prieten bun, mă urește și acuma. Și bine face.

Sașii intră în partidul guvernamental. Comitetul central săsesc a ținut ieri, în Sibiu, o ședință plenară în care a hotărât intrarea deputaților sași în stinul partidului guvernamental.

În această hotărâre se zice: »În credința că reprezentarea intereselor poporului săsesc în înțelesul principiilor programului poporului săsesc va găsi la guvern și partidul lui înțelegere și sprijin, — comitetul central, cu prilejul alegerilor iminente, le dă cercurilor electorale săsești sfatul ca deputații sași aleși să sprijinească guvernul și să intre în partidul național al muncii...«

Comitetul central își mai exprimă nădejdea că deputații sași vor proceda și pe viitor în toate chestiunile în mod solidar.

Asupra candidațiilor se va hotărî, în mod definitiv, la 17 Aprilie, ziua când și partidul național al muncii își va numi, în mod oficial, candidații.

Ministrul de justiție și reforma electorală. În cercurile politice circulă zvonul că ministrul de justiție Székely, aderent al votului universal, ar fi declarat unui membru al partidului democrat că dacă până la alegeri ministrul-președinte Khuen-Héderváry nu va face declarații categorice în chestia reformei electorale, — el, ministrul de justiție, își va da demisia din cabinet.

Publicăm știrea cu rezerva cuvenită în zilele aceste de combinații politice reușite și nereușite.

Anexarea Bosniei în parlamentul englez. Din Londra se telegrafiază că în ședința de ieri a Camerei Comunilor, deputatul Lincoln a adresat guvernului o interpelare în chestia anexării Bosniei și a Herțegovinei de către Austro-Ungaria, întrebându-l dacă s'au împlinit condițiile de cari Englitera a făcut pendentă reconșterea anexiunii și dacă nu e nevoie de convocarea unei conferințe internaționale?

Sub-secretarul de stat Mac Kinnon Wood răspunzând la interpelare aduce la cunoștința Camerei că Serbia a renunțat la protestul său împotriva acestei anexări și atât Serbia cât și Montenegro au declarat că se vor supune hotărârii puterilor garantatoare. Anexarea a fost recunos-

cută de toate puterile, așa încât nu să se convoce o conferință internațională că între Serbia și monarhia gară domnește acum cea mai deplină (Aplauze).

Răspunsul sub-secretarului a fost înostință.

Comemorarea lui Székely

Cel mai mare bărbat politic al maghiar, o podoabă a gândului, ale cărui calcule politice s'au după o jumătate de veac, a fost Ștefan Szécsenyi.

Ministrul cultelor și instrucțiunilor actuale a ordonat să se serbeze școalele aniversarea semicentenarului marelui patriot, a cărui amintire dispăruse din conștiința conaționailor.

Să fie oare dispoziția ministrului rată de conștiința, că un partid trebuie să se adape din comoră a lui Szécsenyi?

Ori sântem în fața unui revede unei redeșteptări din toropeala care în vreme de o jumătate de veac numai că a zădărnicit ori ce prognoza adus țara la marginea prapăstiei.

Integră în sentimente și logică căta contele Ștefan Szécsenyi, căminată minte dintre contemporanii dezastrului spre care pornește scumpă, răpită de demagogia care duce, răpește masele și imbutniul...

În convingerea dreptății, adesea în conștiința clară a adevărului Ștefan Szécsenyi vrea să mântuiască țara din spre care pornește, dar ohlocrațare!...

Desnădăjdut de soarta patriei omul care a vestit, că *munca este puternică dovadă a patriotismului* de o moarte năpraznică...

La 8 Aprilie n. se împlinesc de-atunci.

Erou al gândirii, a propovădă vorbă, scrieri și fapte strălucite năvărul inexorabil, ca bază a viitorului fășurării normale și progresive a țării.

Bunăstarea țării și fericirea ei vor spori numai dacă se vor lăsa porțile pentru toate straturile poporului.

Politica de tirade de vorbe și fapte se cer, fapte pentru a se întări garanța economia națională a țării.

Crearea unei industrii, pregătirea tehnică a condițiilor prielnice pentru prin drumuri pe uscat și drumuri cultivarea poporului, — și... ridicarea tuarului științelor.

Ideile profesate și faptele săvârșite acest erou al gândirii, trimis de țării acesteia fără de noroc, acum tate de veac, se prezintă, în înțeles turii: »Intr'ai săi a venit și ai săi primit«, — dar au primit pe Kossuth...

După cincizeci de ani de frământare solătoare, în țara falimentelor politice dică de asupra ruinelor umbra lui...

Seară.

Se pierde și raza din urmă
În lumea sclipirii de pară
Și 'ncepe cu freamătul dulce
Povestea iubirii de seară.

Cântarea duloaselor frunze
Cu șoapta 'nsărării se 'ngână...
Și dorul mă duce departe
Și jalea mi e iarăși stăpână.

Senină din vremuri de-odată
O dragoste jalea-mi alină,
Și visuri mă farmecă iară
Și 'n sufletu-mi doruri suspină...

Cerească și tainică vine
Vrăjirea de seară din stele
Și luciul sclipirii de aur
Se 'ngână în visările mele.

Vidu Rusmin.

re, de întuneca tot orizontul șovinist, stind: **Muncă și pace!**

»S'a împlinit vremea...» Oare Tisza nu va elega solia sfântă a vremii?

S. S. S.

Scrisori din București.

Fuzionarea societății Carpații cu Cercul mănților de peste munți. — Ședința societății Viitorul. — Societatea filozofică mână. — Congresul dela Haga și România.

București, 29 Martie.

În adunarea generală a societății »Carpații«, care s'a ținut ieri în localul »Ligei Culturale«, s'a adus în discuție o chestie foarte importantă pentru românii transilvăneni stabiliți în România. După raportul asupra mersului societății din anul expirat, d. I. Stinghe, funcționar la ședința generală a României, a propus ca societatea »Carpații« să fuzioneze cu Cercul românilor de peste munți de supt președinția d. lui Simeon Andreșcu. Propunerea și-a motivat-o prin faptul că aproape aceiași membri fac parte din ambele societăți, aceiași membri alcătuiesc comitetele celor două societăți. Pe când însă societatea Carpații nu grupează în jurul său decât pe românii transilvăneni aflați în București, Cercul românilor de peste munți este format în vechea grupă în jurul lui a tuturor ardelenilor din țară.

Dela fuzionării celor două societăți a fost sprijinită cu multă căldură de membrii prezenți și propunerea d. lui Stinghe a fost dată unei comisiuni spre studiere. Nu ne îndoiim că această comisie se va pronunța în favorul fuzionării societății Carpații cu Cercul românilor de peste munți, dând astfel un mare avânt acestei tinere societăți pusă sub conducerea unuia dintre cei mai valoroși bărbați ai neamului românesc din țară și Ungaria, d. S. Măndrescu.

Într-un singur puternic mănunchi de forțe împărțite acum, conduse fiind cu înțelepciune, de care actualul președinte al »Cercului« a dat probe — această societate va deveni cu timpul o a doua Ligă culturală, de unde nu vor porni numai mișcările de interes local, ci și cele politice-naționale. În ședința ieri s'a luat hotărârea de a se organiza la trei zile, în amintirea memorabilei adunări de pe dealul Libertății, o mare excursiune la Sinaia. Și vor avea loc cu această ocazie grandioase bătălii naționale, pentru cari comitetul compus din d. I. Tețu, Gh. Alexandrescu, N. Lupan, Brădițoiu, Popa-Liseanu, N. Tăranu, A. Bărsan, Mircea, L. Russu, I. Scurtu și V. Babeș, face pe acum toate pregătirile.

Cercul Viitorul al lucrătorilor români din Transilvania a ținut ieri o șezătoare literară în sala Alexandrescu din str. Popa-Tatu 28. Această șezătoare este o dovadă mai mult despre calea cea bună pe care lucrătorii noștri de aici au apucat. Înduși de un spirit curat național și neținând seamă de curentele primejdioase, antinaționale, și grație propagandei străine, au început să pătrundă printre lucrătorii dela orașe, membrii societății »Viitorul« caută să profite de ocazia lor în capitala României spre a se putea manifesta.

La șezătoarea de ieri, care a fost prezidată de Zaharie Lălu, d. I. Iarca a vorbit cât se poate de frumos despre rolul școlii în viața noastră, românilor din Ardeal și Ungaria. A arătat pe deplin ce ne amenință prin dispozițiile dușmanilor școlii noastre și a accentuat că numai înțelesul nostru de jertfă pentru cultura națională și să ne salveze. Tot la această șezătoare lucrătorii Ioan Mirza și Vasile Dumitriean au declarat cu multă simțire poezii de Coșbuc și Vlașcu.

În aceeași ședință d. Zaharie Lălu a arătat necesitatea grupării tuturor lucrătorilor transilvăneni în jurul societății, accentuând că nu mai rămân uniți lucrătorii vor putea fi o forță, vor putea fi folositori lor și poporului nostru. Tot

deodată a arătat rezultatele acțiunii întreprinse pentru înființarea unei biblioteci a lucrătorilor. Rezultatele acestea fiind cât se poate de satisfăcătoare lucrătorii noștri vor avea în curând o bibliotecă a lor, unde vor putea avea la dispoziție operele tuturor autorilor români.

Grație stăruințelor dlui Rădulescu-Motru, profesor la universitatea din București avem astăzi în Capitală și o societate filozofică română. În întrunirea care a avut loc ieri la Ateneu s'a pus pe bazele acestei societăți, al cărui rost l'a explicat domnul Motru în cuvântul său de deschidere.

Domnul Motru a arătat că avem astăzi o mulțime de bărbați, mai ales în generația tânără, cari se ocupă cu cercetările filozofice. Firește progresele realizate pe acest teren sânt foarte nelsemnate din cauza lipsei unei îndrumări serioase. Ba pentru linerime aceste studii de multe ori pot fi chiar periculoase, când nu este cine să arăte care este sâmburii de adevăr etern în curentul filozofic de astăzi. Societatea acum înființată își propune a da această îndrumare. Pentru a face cunoscute în cercuri cât mai largi ideile filozofice ale vremurilor noastre, societatea va edita o revistă, în care se vor publica rezultatele ultimelor cercetări pe terenul filozofic. Revista, pe lângă publicarea în traducere românească a operelor filozofice străine, va căuta să încurajeze și operele originale, acordând diferite premii. Revista va apare supt direcția dlui Motru, care de mai mulți ani editează cunoscuta publicație *Studii filozofice*.

Tot cu ocazia ședinței de constituire a societății d. Antoniu le-a vorbit despre noile teorii privitoare la cunoștință și despre strânsa legătură ce există între știință și filozofie. Numai unind știința cu filozofia, progresul cultural va fi așezat pe baze sănatoase, înaintând cu pași cât mai repezi.

Legătura românească din Haga face cunoscut ministerului de externe din București că în zilele de 6 și 8 Septembrie se va deschide în acest oraș al nouălea congres internațional pentru asigurarea socială. Iată programul acestui congres: Cum poate statul să contribuie la înflăcărea caselor de asigurare pentru lucrători? Chestiunea serviciului medical pentru populația muncitoare. Asigurarea văduvelor și a orfanilor lucrătorilor. Asigurarea lucrătorilor fără de lucru. Avându-se în vedere importanța acestui congres pentru chestiunile cari sânt la ordinea zilei și în România, statul român își va trimite reprezentanții săi la acest congres.

Coresp.

Din viața lui Vasile Stroescu.

Marele și generosul suflet de român, d. Vasile Stroescu, care dintr'un orașel din străinătate cu nume *Davos*, devenit important acum și el în istoria luptelor noastre culturale, a trimis suma de 100,000 Cor., fondului cultural din Blaj, este actualmente obiectul de interesare generală în opinia noastră publică.

— Cine e? De unde e? Cum a ajuns să trimită la Blaj 100,000 coroane? sânt întrebări ce se pun în toate părțile cari însă nu-și primesc răspunsuri satisfăcătoare. Doar atât se știe că generosul mecenat este descendentul unei familii de boier român din Basarabia, alte amănunte însă, cari în mod firesc ar interesa lumea, lipsesc.

De-accea dăm cu cea mai mare plăcere loc unei scrisori, pe care o primim dela d. Ștefan Dan din Constanța, în care se istorisesc niște reminiscențe draguțe în legătură cu câteva momente din viața marimonosului nostru mecenat. Iată o:

Domnule Redactor,

Citesc în nr. 62 al valorosului d-voastră ziar că d. Vasile de Stroescu a donat, pe lângă altele,

suma de 100.000 de cor. pentru »fondul cultural« de supt administrația mitropoliei gr. catolice din Blaj.

* Nu mă miră faptul acestei extra generoase donațiuni pentru cultul românismului »Urbii et orbii« din partea acestui valoros român, cât vorbele cu care aduceți la cunoștința neamului românesc, aceasta faptă măreață a »unui om care iscălește Vasile de Stroescu«.

Mi se pare palid de tot acest mod de a mulțumi unui așa de înfocat român, care, strâns cu ușa de toate părțile, supt imperiul celei mai despotice guvernări, unde nu li era permis să se manifesteze nici prin grai, nici în scris, a muncit de ani de zile, a adunat ban cu ban, pentru a lăsa la sfârșitul zilelor sale pentru scopuri culturale ale neamului nostru.

Acest om Vasile de Stroescu nu este ca oricare român, despre care ai putea zice »Un om«.

El e un »om mare« un »om prea mare« și următorul episod din viața lui, îl zugrăvește în plină lumină ce fel de român a fost și este Vasile de Stroescu.

Ne găseam în ajunul războiului din 1877—78. În toamna anului 1876 se înaltau de pe câmpul de războiu din Serbia o mulțime de voluntari ruși, cari luaseră parte în acest nenorocit războiu cu Turcii, în care sârbii supt comanda generalului rus Cernaeff, au fost bătuti și învinși la Alaxienaf. Intre acești voluntari am avut fericirea să cunosc două înși, cari, în cafenea la Hotel »Patila« din București vorbeau românește. Erau doi voinici de o înfățișare marțială.

Curiozitatea mă făcu, auzindu-i că vorbesc românește, să mă apropii de ei, și să-i întreb dacă sânt români.

— Nu sântem români, îmi răspuseră amândoi.

— Atunci de unde știți românește?

— De pe bulevardele Petersburgului și ale Moscovei, unde la filește care două pași auzi vorbindu-se românește.

Întrebat de acest răspuns și cu tam-tam și dragostea care apăsă pe român de român în orice parte ar fi el, m'am îndesat în sufletul lor și nu i-am lăsat până nu mi-au spus adevărul și ni s'au înpricetenit.

Amândoi erau români din Basarabia.

Unul din ei era Matei Donici, originar din Chișinău. După ce a absolvit studiile universitare din Petersburg a venit la Chișineu cu titlul de Doctor în drept, și era pe cale să deschidă un birou de advocatură și notariat public.

Aci, ajutat de un mare proprietar român a nume Vasile Stroescu puneau la cale fel de fel de planuri pentru ridicarea românilor din patria lor, să facă să renască în sufletele și în conștiința lor sentimentul național și să-i apere dela contropirea sau mai bine zis, dela peirea lor în almagamul moscovit.

Autoritățile rusești prinzând de veste despre mișcarea acestor buni și mari români, fac tot ce le stă prin putință, spre a-i împiedeca în acțiunea lor, și în cele din urmă pe Matei Donici îl ia în armată, îl înrolează într'un regiment de dragoni, și-l trimite în cel mai mare centru rusec, la Kiew.

Aci a stat bietul d. căpitan Matei Donici șapte ani. Ii zic căpitan pentru că așa l'am cunoscut a doua oară, căpitan de dragoni, rănit în trecerea pasului Șipca din Balcani supt comanda generalului Gurko.

În șapte ani la Kiew, unde n'auzea nici o vorbă românească și supt un regim aspru, pentru că era trimis acolo ca pedeapsă, bietul Dr. Matei Donici ajunsese să-și uite până și limba maternă.

Reîntors în Basarabia a găsit la Chișineu pe același mare român Stroescu, cu care făureau mai înainte planuri pentru rededeptarea românilor din Basarabia, dar cu care nu mai putea lucra ca mai înainte, fiind spionat și pus supt de-aproape priveghiere a autorităților rusești.

Atunci acest »un om« cum îi ziceți dv., acest Vasile de Stroescu aduce în ascuns la el acasă pe Matei Donici, îl ascunde în podul caselor sale și-i dădea să citească de mai multe ori pe zi *Visul Maicei Domnului*, ca astfel să înceapă a-și

aduce aminte de limba lui maternă și a se deprinde din nou cu ea. Iată ce fel de om, ce fel de român era Vasile de Stroescu.

Așa a petrecut Matei Donici până în anul 1876 când a trecut ca voluntar rus în armata Serbiei, în războiul acesteia cu Turcia.

Înapoiat în patrie a fost din nou înrolat în armata rusă și trimis peste Dunăre în războiul pentru desrobirea Bulgariei.

La plecarea lui din București i-am dat poeziile lui Bolintineanu, istoria lui Mihai Viteazu, de Bălcescu și convorbirile economice ale lui Ion Ghica.

A trecut un an de zile fără să mai aflu, sau să mai știu ceva de Matei Donici.

Era prin luna Iunie 1877 când mă pomenesc cu un aprod dela spitalul Brancovenesc, că-mi aduce un bilet din partea dlui Dr. V. Ghica, prin care-mi spunea că mă chiamă un Domn Căpitan rus la spital. M'a fu'gerat acest bilet și imediat gândul meu s'a dus la Matei Donici. Am plecat îndată. La capul scării m'a întâmpinat Dl Dr. Ghica, care, ca măsură de prevedere, m'a prevenit să nu mă turbur și să nu manifestez nici o emoțiune.

Celce mă chema era într'adevăr căpitanul Matei Donici, rănit la cap de-o schiță de obus, în luptele dela pasul Șipca din Balcani, supt comanda întreprinderii general Gurko.

Era într'un salon la un loc cu mai mulți ofițeri ruși.

Când m'a văzut, s'a sculat într'o rână și m'a îmbrățoșat, șoptindu-mi să vorbim încet, că e spionat.

Am înăbușit în mine sentimentul de bucurie și de durere ce m'au priddit deodată, și impunându-mi tot calmul, l'am întrebat dacă rana e periculoasă. Mi-a spus că a scăpat din orice pericol și că speră să lasă curând din spital, spre a se înapoia iar pe câmpul de război.

Îl vizitam deatunci de câte două ori pe zi și mă întrețineam cu el despre peripețiile războiului și despre soarta românilor din Basarabia.

El spunea cu lacrimi că dacă îi va ajuta Dumnezeu să se înapoieze sănătos acasă, își va sacrifica toată viața pentru deșteptarea românilor din Basarabia. Îmi vorbea cu entuziasm despre omul d. Vasile de Stroescu, care încă de pe atunci făcea sacrificii pentru neamul românesc, zidea bisericii și ajuta cu bani pe românii din patria sa.

După o săptămână, eșind din spital, ne am dus la teatru și la muzeu, singurele instituțiuni culturale din capitală pe atunci. La teatru se juca într'o seară »Concina« cu Doamna Eufrosina Popescu și »Florin și Florica« cu Iulian și Anicuța Popescu. A mai jucat Moceanu cu elevii lui de gimnastică, îmbrăcați în costum național cu o pinci și cu cordele tricolor în loc de nojițe. Jocurile »Romana«, »Bătuta« și »Ardelenasca« au aprins de entuziasm până la delir sufletul acestui înfocat român Matei Donici, care îmi spunea că nu credea nici odată pe Români capabili de astfel de producțiuni frumoase. Nu mi închipuiesc ce ar fi putut zice să fi văzut »Apusul de soare« al lui Delavrancea.

După două zile a plecat din nou pe câmpul de luptă. I-am dat și atunci colecțiunea de poezii populare a lui Alexandri, pe care o purta cu atâta dragoste și cu sfințenie la sân, spre a nu fi observat de colegii lui, cari îl spionau pretutindeni.

Într'o scrisoare pe care mi a scris o dela Șipca, îmi spunea că cetește, când poate, la umbra câte unui copac dulcele poezii populare, până când câte un glonț rățâcit venea și îi turbura liniștea în care îl cufunda cetirea acelor poezii.

De atunci au trecut 32 ani și nu mai știu nimic de el. Am să întreb pe marele român, care iscălește Vasile de Stroescu.

Până atunci vă știu cu frățescă dragoste.

Stefan Dan din Constanța.

Campania electorală.

Candidații guvernului.

Din Budapesta se anunță că de câteva zile comitetul executiv al partidului guvernamental lucrează, supt conducerea lui Perczel Dezső și a secretarului de stat Ieszenzky, la alcătuirea listei oficiale a candidaților.

Lista aceasta va fi gata numai la 17 Aprilie și, probabil, se va publica în aceeași zi.

Banca austro-ungară și alegerile.

Ziarele opoziționale din Budapesta afirmă că banca austro-ungară ar fi adresat tuturor institutelor de bani, cu cari stă în legătură, rugăminte să stăruie pe lângă funcționarii lor să voteze cu candidații guvernului.

Direcțiunea băncii austro-ungare publică o declarație în care recunoaște că s'a adresat funcționarilor săi, dar numai pentru a le atrage atenția de a nu agita în interesul nici unul partid politic.

Amestecul acesta al băncii austro-ungare e viu comentat în cercurile politice opoziționale.

Tărcăienii — la lucru.

Beiuș. Ni-se scrie: Candidatul național al cercului Beiuș dl Dr. Vasile Lucaș e așteptat cu nerăbdare de către alegătorii săi, mai ales că cei doi contracandidați guvernamentalul Rednik și kossuthistul Salușinsky au și început să lucreze.

În interesul candidaturii kossuthist au și intrat în luptă vestiții bătăuși dela Tărcăia. Zilele trecute, trecând prin satul lor mai multe trăsuri, cari mergeau spre casă dela tîmbălăul partidului muncii din Beiuș, și fiind împodobite cu stindarde de ale lui Rednik, trăsurile au fost oprite în drum de Tărcăieni și stindardele au fost rupte și alegătorii bătăuși. Cei mai mulți au scăpat cu fuga.

Terorism administrativ.

Oravița. Ni-se scrie:

»Administrația desfășură în favorul candidatului guvernamental baron Stoianovics o teroare nemaipomenită. Nici n'a trecut o săptămână, când fuseseră toți notarii cercului citați la porunca fibirăului Korosy, pentru a primi »instrucții« și a »candida« pe baronul vestit, cel ce leagă gâștele sătenilor din Lațunaș, să nu pască în izlazului. Acum Duminecă apoi văzui în Vârșet toți notarii, și de rândul acesta și toți primarii comunali. Primarii au adus și câțiva alegători, curși la papricașul de cal și la otravă de rachiu la otelul Baros. Primarii au avut audiență specială cu porunca strictă: vai de cel ce nu votează cu baronul. Pofțiți un tablou despre curățenia alegerilor supt era guvernului trămbițat »liberal«, cel ce pactează cu naționalitățile.

Candidatura dela Caransebeș.

»Drapelul« din Lugoj publică în numărul său de Duminecă o declarație care privește și ziarul nostru. Observăm numai atâta că lista candidaților, așa cum s'a publicat în ziarul nostru, ni-a fost comunicată din partea comitetului central electoral.

Iată declarația:

Atît »Tribuna« cît și »Lupta« publică — după informațiile ce le au — că candidatul de deputat ro-

min al cercului Caransebeș ar fi d. Dr. Ca delegați ai cercului Caransebeș pe conferința națională din Sibiu, constatăm Este fapt, că d. Ioan Sirbu s'a însușit deputat pentru cercul Caransebeș, dar ceea ce noi — ne avînd un mandat prin vînta accasta dela cercul, ce l-am reprezentat — n'am aderat la această însușire și d'rința cît și comitetul electoral executiv, a ferință, nu s'a pronunțat asupra candidaturii Dr. Ioan Sirbu.

Și de oarece pentru noi și pentru cercul Caransebeș este obligatorie următoarea rezoluție a conferinței electorale... obligă pe alegătorii noștri pentru candidații români aderenți ai nostru politic, designați de comitetul nostru în conștelegere cu comitetele comitatelor, cu toții pînă se va executa această rezoluție nostru. Pînă atunci rugăm pe toți alegătorii să nu se angajeze în nici o parte.

Caransebeș, 9 April n. 1910.

Dr. Petru Barbu.

Gheorghe Tătucu.

Constituirea partidului guvernamental la Caransebeș.

Dela un cititor al ziarului nostru scrisoare mai lungă în care ni-se plînge de sentiment național ce se observă în parte a preoșimii noastre din pašalicul în legătură cu constituirea partidului guvernamental la Caransebeș, scrisoarea acestor teste următoarele amănunte întristătoare:

»Slardie Burdea a dat ucaz și poruncilor săi, aceștia să ducă mult popor la constituirea Credincioșii lui s'au lucrul, așa notarul a amenințat jurații și le a poruncit să meargă la Caransebeș și să citeze oamenii la casa comună, runcit să meargă la adunare, din corpedepsiți. Au și mers vre o 50 de persoane, servitorii comunali, jurați, jidovi și v'a persoane, cari acum se călesc și ascultat de minciunile nămiților. În mers Ilie Stoichescu, fost slugă lui Iosif și a altora în Teregova și România, și cu avere, însă rățâcit, și primarul Panbaba satului. Au mai fost Ianăș Barabă, Căpiță, Chișai țiganul și alți flămânzi. Sit Popa Păun? N. R.)

În graniță avem două soiuri de burzuși și nevăzuși. Dintre cei văzuși următorii: Ioan Cățun preot în Pârvoș, Iulius Tinca, preot în Buchin, Usunescu, Cârpa, Gheorghe Ionescu, preot în Ilia Pepa, preot în Armeniș, Ioan Oprea preot în Cornereva, Vasile Paica, preot în Ciofoca preot în Polana și Pavel Șană în Teregova.

Preotul Ioan Grozavescu în iubirea sa fără margini după aur și argint, și demnitătea lui preoțească, decăzând de agent politic pentru Silardie și în rușine a umblat și umblă vările Cornereveșilor, nu ca să vestească gastea către neam și D-zeu, nu ca să se facă popular, ci ca să l'întină și mai departe neregul Burdist.

Iubirea aurului și argintului l'a făcut comuna Cireșa să comită un delict pe care nu ar merita să stele la altarul D-ului. agent credincios a grăbit în fugă mare Caransebeș să-l mîntuie pe Silardie, să nu piară oasele de ros, dacă Silardie ar pica. Silardie mare l'a recomandat poporului în care arăta bunătățile făcute grănicerilor, ca noi aici pe pămînt nu le-am văzut. poate vor fi făcute grănicerilor din lugoj făcut Silardie bunătate Cornereveșilor procesul »Vărului«?

Al doilea flămînd e preotul Vasile Feneș, care lamentează că moare de foame și n'ar veni ajutoarele. Și el s'a făcut popular și ajuns în mare conflict cu po-

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela Székely și fabricanții de mobile în Marosvás-

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și coșuri, 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 cor.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeli separate, în oricare parte a țării. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți!

rica, mulți foarte mulți, dacă nu vor lua cuvântul contra catolicismului. cel puțin nu vor sta să-l asculte.

Și iată cum politica Papală, a făcut o altă greșală, cum a mai făcut și altele, de când Piu al X este pe scaunul lui sfântu Petru, iar Mery del Val primul său cardinal.

Refuzul Vaticanului de a primi pe Roosevelt, în afară de polemice și de consecințele la cari a dat naștere, a mai pricinuit și incidente nostime, dintre cari, unul adevărat american, s'a întâmplat aseară.

Iată cum:

Expresedintele hotărîse plecarea sa, totul se isprăvisse la Roma, vizitase pe cine a avut de vizitat, a primit pe cine a avut de primit, și reporterii și corespondenții gazetelor, liniștiți acum, s'au strâns toți la un restaurant de noapte să bea un pahar de șampanie. Căci trebuie să vă spun, că cu ocazia vizitei lui Roosevelt, jurnalele engleze și americane, precum și cele franceze și câteva germane, și-au trimis corespondenții expresi la Roma. Aceștia, sărbătoreau, după cum vă spusel, prietenia și frăția de breaslă cu un pahar de șampanie, când, nu se știe bine cum, s'a soplit printre ei că Papa, în urma unei lungi discuții ce a avut cu Mery del Val, a scris o scrisoare etnografică lui Roosevelt, rugându-l să vie la Vatican, ori și care ar fi vizitele pe cari le a făcut sau le va mai face la Roma.

Lucrul prezintă o foarte mare importanță și trebuia controlat.

Însă ora era târzie: miezul nopții.

Atunci, au luat o hotărîre adevărat americană: au scris o scrisoare lui Roosevelt, în care li spuneau versiunea ce circulă și-l întrebau dacă este sau nu adevărată. Scrisoarea concepută în termeni foarte scurți, a fost dusă de reporterii în persoană la otelul lui Roosevelt. Trecuse de miezul nopții. Au deșteptat pe secretarul lui Roosevelt și în urma insistențelor, acesta a bătut la ușa lui Roosevelt și i-a dat scrisoarea.

Expresedintele, fără să se supere, a dat-o în urmărire și a subliniat de două ori.

În urma acestui răspuns, corespondenții au trimis gazetelor lor o telegramă pe cinci sute de cuvinte.

Cred că bănuți, că modestul d-voastră scriitor nu a luat parte nici la paharul de șampanie, nici la telegramă... *Corresp.*

Din străinătate.

Grava situație din Albania. Din Constantinopole se anunță cu data de 11 Aprilie: Trei deputați din Preștina au primit o depeșă din satul Podiva cu data de 5 Aprilie în care se declară în numele populației satului că până în prezent toate impozitele guvernului au fost plătite regulat. În același timp locuitorii satului cer desființarea taxelor noi cari nu sânt în proporție cu sărăcia populației. Aceasta a fost cauza pentru care locuitorii se adunaseră.

Când comandantul trupelor a sosit acolo, în loc de a somat pe cetățenii adunați să se risipească, el a început să tragă cu tunul și a pus foc satelor, ceiace nu face cinste guvernului constituțional.

În fine, populația cere suspendarea operațiilor militare.

După incidentul de graniță semnat ieri a avut loc un alt incident lângă Kiissakoule, în vilaetul Adrianopole, unde bulgarii au deschis focul.

— »Yeni Gazetta« publică declarațiunile ministrului de interne în privința caracterului mișcării albaneze. Pe baza informațiilor mai exacte ministrul desminte că evenimentele din Prishtina ar fi atribuite influențelor austro-ungare.

După știrile private sosite din Kossovo cu data de 8 Aprilie, răsvrățiții au pierdut 80 de oameni. Ziarele declară că guvernul e hotărît să trimită în Albania un întreg corp de armată dacă va fi trebuincios.

Guvernul sârbesc a înștiințat guvernul turc că a luat măsurile spre a nu permite răsvrățiților intrarea pe teritoriul sârb.

Din Belgrad se anunță. — După ziarul »Beogradske Novine« guvernul sârb și muntenegrean ar fi cerut Porței să ia măsurile trebuincioase spre a ocroti populația sârbească din vechia Serbie, amenințată din cauza răsvrățirii albanezilor.

Guvernul turc a dat speranța că ordinea va fi restabilită în curând.

Astăzi primim următoarele telegrame:

Constantinopol, 12 Aprilie. Comandantul corpului III de armată anunță că 9 șefi de trib albanezi au capitulat, iar ceilalți vor capitula în cursul zilei. Răsculații au reînălțat un tun pe care-l luaseră turcilor, precum și 7 prizonieri turci.

Pașa Șirket Torghut a călătorit la Adrianopole, de unde va pleca cu 4 batalioane în partea de nord al Albaniei. Ziarele turcești aduc știrea că guvernul bulgar și-a exprimat regretele pentru cele ce se întâmplă în Turcia și că a promis să contribuie la restabilirea ordinii.

Londra, 12 Aprilie. Cercurile diplomatice sânt informate că Austro Ungaria și Italia s'au înțeles ca în caz când Turcia nu va fi în stare să mențină *status-quo*-ul în Albania, să intervină ele pentru a garanta autonomia Albaniei.

Viena, 12 Aprilie. Prințul Ghika, pretendentul albanez, a adresat ziarului »N. Fr. Presse« o scrisoare în care declară că albanezii luptă pentru independența lor națională și nu s'au răscolit în favorul fostului sultan.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Sedința saborului.

Agram, 12 April. În camera croată s'a continuat azi discuția bugetară. A vorbit deputatul Dr. Alexandru Badai, care a spus că finanțele Croației trebuie aranjate pe bază unitară provincială, așa că în cazul când se va înființa banca autonomă ungară, creditul Croației să fie apărat.

Italia și monarhia noastră.

Roma, 12 Aprilie. Baronul de Marinis, fost ministru italian, a declarat unui ziarist că relațiile dintre Austro-Ungaria și Italia s'au ameliorat mult în timpul din urmă. Ce privește alipirea primului-ministru Luzzatti la tripla alianță, e mai presus de orice discuție.

Atentat asupra lui Delcassé.

Paris, 12 Aprilie. »Petit Journal« anunță din Foix că acolo s'a încercat asupra fostului ministru de externe francez Delcassé un atentat. Delcassé ținea cuvântare în fața unui mare public, când de-odată, un necunoscut, ridică asupra lui revolverul și trase un glonte. Delcassé a fost grav rănit. Știrea așteaptă să fie confirmată.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 12 Aprilie

— **Comună bravă.** Din Piața scrie: »Sinodul parohial gr.-ort. din de-jos, tractul Sebeșului, s'a întrunit dină extraordinară, Duminică în 21 st. v. a. c., supt presidiul domnului Sergiu Medean, cu scopul de a deschiestia edificării școlii. Cu deosebire curie vestim tuturor celor ce poartă flet, dragoste față de înaintarea noastră că sinodul, conștient de greutatea muncii ce-și creiază, dar conștient totodată, înalta misiune a școlii românești, cu mitate a votat în scopul edificării școlii 28.000 cor., și încă din repartitie.

Sânt de lăudat bravii pienari, jertfa adusă pe altarul școlii fără mică împotrivire.

— **Pentru Adellina Tăslăuanu n. Oiteanu** în loc de cunună pentoare pe cosciugul regretatei Adellina Tăslăuanu n. Oiteanu dăruiesc fondului Dr. P. Barcian pentru creșterea caltelor (sodalilor) fără de lucru al meseriașilor sibieni și anume: Iosif S. redactor la »Triunfa«, (Arad), V. C. O. rectorul »Tovărășiei« (Hunedoara), Dr. G. I. adv., (Hunedoara), câte 5 cor.; Sev-r Boș »Tribunet«, (Arad), 10 cor.; I. C., Dr. I. O. adv., (Maroș Ludoș), Zev. Mureșianu, (Illa) câte 1 cor.; Dr. C. Iancu, adv., (Arad) Pataceanu, adv., (Arad), Sava Tămășdri, (Pecica), Dr. Iustin Marșieu, adv., (Arad) 2 cor.

— **Ziar guvernamental în Epesta.** În cercurile politice se vorbește stăruință că în curând va apărea în Epesta un mare ziar guvernamental, pe direcția scriitorului Herczeg Ferenț, actualmente face parte din redacția »Ujság«.

Partidul guvernamental nu dispune de nici un ziar de seamă, după »Ujság«, socotit multă vreme ca oca contelui Tisza, desaproabă politica lui ționară.

— **Tifosul în Budapesta.** Azi dimă murit un nou bolnav. Cazuri noi de tifos nu s'au ivit. Numărul total al morților e 11 femei și 35 bărbați).

— **Cât săvârșește un om în viață** savant englez a calculat ce face un om în substanțe cheltuește în viața sa. Adunând gimea pașilor unui om de 50 de ani față de 6 ori mai marea decât meridia mântului; 240 mii de kilometri. Dacă un om urcă pe zi 100 până la 200 de atunci face omul în viața sa 3.000.000 de care calculate ca având o înălțime de 600 de ori înălțimea celui mai înalt munte; până încă 15 tone; afară de aceasta devoră 6 porci, 12 oi, (12 jum. tone de carne) 45.000 de litri de lichide: fumează peste mii de lei tutun, etc. etc.

— **Victoria vegetarianilor.** Pentru torii de circ și alleți, regimul cel mai cel vegetarian. Așa susține un medic care a făcut experiențe. La o luptă între getarian și un luptător carnivor, a eșgător cel dintăiu. Douăzeci de lupte de ambele regimuri alimentare au dat favorabile vegetarianilor. Dintre 15 carnivori mai dol au fost în stare să ție brațele un sfert de oră, pe când din 32 de

Fotografierile cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sânt cele mai acomodate.

== »Saspalota« în Oradea-mare — Nagyvárad.

2/3

22 au trecut considerabil peste acest

le **Demonstrații pentru votul universal**
usla. Din Berlin se anunță că social-de-
 Piații au ținut Duminecă în întreaga Prusie
 diării spre a manifesta în favoarea sufragiului
 sal. Aceste manifestații impozante au de-
 a deplină ordine.

anizatorii întrunirilor își luaseră toată răs-
 rea pentru menținerea ordinii.

Friedrichshelm se întruniseră 50.000 de so-
 democrați, la Humboldtshelm 80.000, în parcul
 Oarță dreptov 100.000 așa că numai în Berlin au
 astat aproape 230.000 social-democrați. La
 le de întrunire se ridicaseră tribune. Toate
 rsurile au fost primite cu aplauze furtu-
 . Azistența striga: »Cerem votul universal,
 ti, cu: și secret!«

și mai mulți oratori au stacat pe cancelarul
 iann Hollveg. La toate întrunirile s'a votat o
 me, prin care social democrații condamnă
 ictul guvernului relativ la reforma elec-
 ără a

timpul întrunirilor s'au întâmplat câteva mici
 ente. Mai multe femei au leșinat. Întrunirile
 au ținut la Magdeburg, Bochum, Danzig,
 n, Stietin, Duseldorf au decurs de asemenea
 riște. Numai în Breslau s'a întâmplat o cioc-
 cu poliția. Social democrații din Breslau con-
 seră întrunirea fără autorizația poliției. Pe
 social-democrații se înapoiau dela întrunire,
 Oim s'a ținut supt cerul liber, polițiștii cu să
 scoase au năvălit asupra lor și i au im-
 Batat.

Un tren atacat. Poliția din Dunakesz a
 nțat telegrafic poliția din Ujpest că în ho-
 comunei, pe aproape de halta 79, doi că-
 au împușcat de mai multe ori asupra tre-
 cu numărul 119. Trenul a trecut înainte,
 atatori au dispărut în zări protegiii de
 inserării. Nu s'a putut constata de au
 gloanțele trenul, eventual n'au rănit pe
 va dintre pasageri. Unul dintre atentoni era
 răca țigovește pe când celalt avea aparența
 vătāt de moșie.

Demonstrații împotriva prim-ministru-
Francez. Din Saint-Chamond se anunță că
 rchiștii au organizat manifestații zgometoase
 otriva ministrului-președinte al Franței Aris-
 Briand, care venise la Chamond pentru a
 a un discurs de dare de seamă.

ca ca eșirea dela banchet, un grup de vre-o 200
 anarhiști au aruncat pietri în direcția preșe-
 telui consiliului, d. Briand și a prietenilor săi.
 ciocnire s'a întâmplat între amicii d-lui Bri-
 și anarhiști. Aceștia din urmă a tras în
 câteva focuri de revolver, apoi cortegiul pri-
 ellor primului-ministru s'a pus din nou în miș-
 e și s'a îndreptat spre Rue Thuillière unde
 nifestanții revoluționari au încercat din nou
 oprească, aruncând cu pietri, dar cu toate
 aduınțele lor cortegiul a mers înainte. D. Bri-
 and n'a fost atins. Mulțimea i-a făcut mari o-
 iuni în repetate rinduri protestând în acelaș
 p cu indignare în contra violențelor anar-
 țiilor.

Când primul-ministru a plecat cu automobilul
 re Saint-Etienne, au mai fost câteva mici ma-
 estații; iar după plecarea d-lui Briand s'au mai
 amplat ciocniri între poliția și manifestații re-
 țiunari și s'au făcut mai multe arestări. A-
 pra câtorva anarhiști s'au găsit revolve. Sânt
 ai mulți polițiști răniți. Puțin timp mai în urmă
 eșiștea a fost restabilită.

Numai patru arestări au fost menținute. Pre-
 dinteles consiliului d. Briand a sosit la Saint-
 etienne fără nici un incident.

Influențe dezastruoase. În urma
 tirei disperate de romane de senzație și de
 andiți, ca cele de soiul fascicolelor Sherlok-
 olmes și Ni k-Carter, în timpul din urmă
 au constituit bande de spărgători între
 levii școalelor medii din Șopron. Bandele
 rau un fel de artere cooperative a Socie-
 țții inimă neagră și toți membrii erau înar-
 nați cu puști și revolve. Au și exoperat
 câteva spargeri și furturi mai mici. Șeful
 andelor locuea într'o vizunie unde a stat
 pt zile de-a rândul, dar poliția i-a dat de

urmă și punând mâna pe el la trântit în
 vizunia beciului dela suprefectură.

În cursul anchetei s'a aflat că din bandă
 făceau parte băeți dela mai multe institute,
 iar lucrurile furate le ascundeau într'o pe-
 șteră.

— »Lucafărul«, excelenta revistă lité-
 rară ilustrată dela Sibiu se află de vânzare
 la librăria »Tribunei«. Prețul unui număr
 50 bani.

— Conștința curată. O domnișoară din fa-
 mille bună, era aplicată la casa căilor ferate din
 gara Răkospalota. La controlul casel odată i-au
 lipsit patruceci de coroane. Lucrul acesta a mâr-
 nit-o foarte mult și temându-se că va fi bănuita
 că a delapidat în disperarea ei a băut soluție de
 sublimat, neputând suporta greutatea acestei mâr-
 șave bănuielei. Efectul otrăvitor s'a văzut îndată
 și domnișoara a fost transportată la spital în
 mijlocul celor mai grozave chinuri.

— Țigani luați la goană. O lae de țigani tre-
 ceau Dumineca trecută pe strada principală din Ră-
 kospalota. În față însă au văzut o patrulă de jan-
 darmi. Țigani înspăimântați au început să dea în cai
 și fugeau de da fum din osiile roților. Pe aproape
 de linia ferată au sărit din căruțe și-au luat-o la fugă
 alături de cai, lăsând una în urmă, împreună cu trei
 cai. Între boarfele din căruță jandarmii au găsit o
 multime de broboade și pardesuri de mătase pentru
 dame. Afară de aceste mai erau și câteva găini cu
 capetele răscute.

— Serenadă contesei Tarnowska. Din Ve-
 neția vine știrea că Sâmbătă seara o societate
 formată din mai mulți ruși a dat o serenadă ina-
 lntea temniței în care se ofilește contesa Tarnow-
 ska. Rușii au vislit pe canalul della Giudecca în
 sus până la geamurile celulei în care dormia
 contesa. Au cântat mai multe arii rușesti pe
 urmă au pus gondolierii să cânt o marcărolă
 venetiană. Și supt zidurile umede au pus ariel —
 unde stă îngropată zidurile... de acove
 de zidurile tam

hbito — să mi spu — ca... în departe în
 lăstea nopți peste undele amorțite ale canalului.
 Cântăreții s'au întors și ziua următoare, dar au
 fost aungăși de poliția.

— »Magyar Nemzet«. În Budapesta apare
 un ziar de seară »Magyar Nemzet«, odinioară
 ziar cu vază și organul partidului liberal. De-
 odată cu înfrângerea partidului și ziarul acesta și-a
 pierdut influența. Supt coaliție s'a făcut organul
 lui Wekerle. În aceasta gazetă își scria Ugron
 Gábor articolele violente împotriva lui Polonyi.

După căderea coaliției, ziarul s'a numit »organ
 Independist«, iar de azi a dispărut de pe ziar și
 acest subtitlu. »Magyar Nemzet« din nou a de-
 venit ziar guvernamental, întorcându-se la sacul
 cu grăunțele.

Numai cititorii nu mai revin!

— Victimele unei catastrofe. Într'o
 comună din Bucovina, Tautri, vre-o treizeci
 de copii se jucau în gura unei peșteri. De-
 odată s'a desfăcut o bucată mare de stâncă
 și-a căzut îngropând supt ea șapte dintre
 ei. Nouă au fost grav răniți și e puțină
 nădejde pentru ai susținea în viață. Alți
 opt au fost răniți mai ușor.

— O mică greșală.. Primejdia galbenă va fi
 numai un mit, sau aproape un mit. China nu-i
 prodigiosul rezervoriu pe care ni l prezintă geo-
 grafiile. Se pare că cele 400 de milioane de
 oameni n'au existat decât în închipuirea călăto-
 rilor cari după ce au vizitat Cantonul și câteva
 alte orașe foarte împorate, au judecat ca ro-
 mânul care, venind în Ungaria și văzând din în-
 tâmplare un ungur deștept a scos faima că toți
 ungurii sânt fabulos de deștepti..

Guvernul chinez, zice o telegramă din Șang-
 hai, a procedat la un recensământ aproximativ al
 populației; ar rezulta din această numărătoare că
 împărăția cerească ar avea 165 de milioane de
 locuitori abia. Geografil au greșit deci cu vre-o
 235 de milioane de locuitori.

Un fleac, cum vedeți.

— O aventurieră. Fata milionarului
 Habersam, din Baltimore, urîndu-se cu luc-
 sul amețitor al casei tatălui său — unde și
 câinii umblau cu colaci în coadă — a fu-
 git în St-Louis la un vătăv de lăutari de
 care era îndrăgită. Frumoasa americană stă
 seara în cafenea și adună bani cu cheta.
 Pe lângă asta mai scrie și la ziar, descriind
 viața atât de fericită a țiganilor nomazi.

— Un jaf îndrășneț. O telegramă din Tiflis
 aduce știrea că lumea din Kiselara a fost je-
 fultă de o bandă de hoți, după ce au omorât
 soldații de gardă, câțiva funcționari și spectatori.
 Suma furată încă nu s'a pulut constata. O tele-
 gramă mai nouă spune că banda era formată
 din 30 de bandiți din Caucaz. Garda și-a des-
 fășurat forțele cu mult tact și vitejie, dar ori ce
 opoziție a fost zadarnică. Bandiții au omorât cinci
 soldați, pe casier și controlorul băncii și au dis-
 purt cu tot cu bani, lăsând în urmă șaptespre-
 zece victime.

— Sănătatea lui Edward. Ziarele engleze
 scriu că în mersul sănătății regelui Edward s'au
 observat semne foarte îngrijitoare de bronchită
 și boală de stomac. Dă mult de gândit acest
 fapt forurilor competente — mai ales din cauza
 etății înaintate a regelui.

La sfatul medicilor regele Edward își va pre-
 lungi cura ce o face în țările calde; până la sfâr-
 șitul lui Mai.

— Un monument lui Blériot. Alaltăieri a
 fost descoperit în Dover monumentul lui Blé-
 riot: Pentru aducerea aminte de cel dintâi sbor
 peste canalul Mănecii a dăruit englezul Alecsan-
 dru Duckham granitul necesar pentru întruchi-
 parea unui monoplan, care este o copie identică
 a aparatului Blériot. În mijlocul aparatului unde
 e așezat motorul e o inscripție în englezește:
 »Louis Blériot trecând canalul Mănecii pentru
 întâia dată în sbor, a deoarcat aici în 25 Iulie
 1909». După o birnă orăzională Blériot cu pîis
 căt și maritimozum.

— Păsulată la cinematograf. Într'un cine-
 matograf din Smirna, Dumineca trecută între
 alte chipuri a fost inserată și defilarea noului va-
 lor grecesc de război »Genisis America«, pu-
 blicul turc și poliția de servicii a protestat con-
 tra producției și mașinistul neputând oprî repede
 mașina lumea a început să arunce în pânza de
 reflex cu tot ce-i cădea la îndemână. Bineînțe-
 les greșind ținta au lsbit și'n capetele celor din
 staluri. Aceștia ca să nu rămână datori au în-
 apoiat loviturile și s'a încins o păruială la cata-
 rambă, de unde mulți s'au ales cu dinții rupți
 și capete sparte.

— Convocare la adunarea ordinară de pri-
 măvară a despărțământului Nagyszeben (Sibiu)
 aparținător »Reuniunii învățătorilor români gr-
 cat. din archidieceza gr-cat. de Alba-Iulia și Fă-
 găraș«, ce se va ținea la 8 ore a. m. în localul
 școalei gr-cat. din Szelindek (Slimnic) la 8 Mai
 st. 1910.

Program:

1. Participarea la serviciul divin.
2. Prelegere practică din învățământul intuitiv »Vaca«, de Ioan Stănilă.
3. Prelegere practică din igienă »Ingrijirea cor-
 pului«, ee A. Recea.
4. Prelegere practică din fizică »Despre corpu-
 rile aeriane«, de T. Sârbu.
5. Deschiderea adunării prin prezident.
6. Dizertație din sfera pedagogică, de L. Maior.
7. Dizertație populară »Cultura, munca și cru-
 țarea«, de Petru Olariu.
8. Constatarea membrilor prezenți.
9. Discuțiune asupra prelegerilor practice pre-
 cum și a dizertațiunilor.
10. Referada comistunii asupra dispozițiilor
 cuprinse în proiectul de statute pentru înființa-
 rea unui »Oferinat« a învățătorilor gr-cat. din
 archidieceză.
11. Statorirea bugetului anului viitor.
12. Alegerea oficialilor.
13. Statorirea locului și a programei adunării
 de toamnă.

Convocare.

Domni, cari au subscris acții dela
ndul institut de credit și economii
"RUL" societate pe acții în Magyar-
ghiu) se convoacă prin aceasta la

Adunarea gen. de constituire,

ce va ținea Duminică, în 24 Aprilie
a. c. (Duminica Floriilor), la orele
n. în localul școlii gr.-cat. din Ma-
roaen (Ighiu).

Ordinea de zi:

Deschiderea adunării și constituirea ei.
Constatarea acționarilor prezenți și a
lor ce reprezintă.

Raportul fondatorilor și constatarea
adunarea generală a capitalului social
ris și a sumelor plătite în contul ca-
lui.

Decidere asupra înființării societății.
Votarea absolutului pe seama fonda-

Stabilirea statutelor societății.

Luarea la cunoștință a numirii primei
junii de cătră fondatori, sau la caz

Luarea acestui drept, alegerea direcțiunii
Comitetului de supraveghere.

Inchiderea adunării.

Participarea la adunare se face în per-
sonal sau prin plenipotențiat, care însă nu-
acționar poate fi.

Magyarigen (Ighiu) la 10 Aprilie 1910.
Fondatorii.

în comisie

se pricepe la șpețerie, cât și
manufactură perfect, să știe limba
turcă și maghiară, pentru comuna
meș. Doritorii să se adreseze la d-nul
arabaș, Vermeș. (cott. Caraș-Severin).

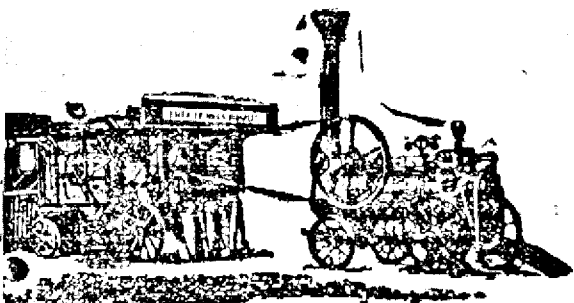
100 jug. catastrale

o poziție excelentă a cott. Sălagiu de
Scuzare cu preț foarte moderat. A-
dresa la

Constantin Căciulă,
prim contabil la „Vlădeasa”,
B. Hunyad.

EBRECZENI LAJOS

reparator de mașini
Badea-mare — Nagyvárad
— Kolozsvár ut 29/43. —

Primește repararea tehnică a orice soia
mașini economice, motoare mănate
aburi, gaz, petrolu, benzin oleu
ut, motoare absorbitoare de gaz,
ecum și aranjamentul de mori cu
eturi ieftine și pe lângă condițiuni de
stire favorabile.

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expedi-
diere pentru toamna anului acesta sau pentru
primăvara anului viitor.

Prin lărgirea stabilimentului meu sunt
nevoit a opera în comun în asociere cu
proprietarii de vie sau cu neguțatorii.

Corespondență în limbile: română, ger-
mână și ungurească. Adresa:

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie
Bihardiőszeg.

BERBERSZKI MIKLOS

pantofar

Nagybecskerek, Józsefherceg ut 5.

Recomandă pe lângă preț moderat tot fe-
lul de ghete și pantofi pregătiți din piele
neagră și colorată, precum și din din
catifea și plüss.

Prețurile se trimit gratis-franco. — Ne-
guțatorii se bucură de favoruri deosebite.

**Sau iestint
Cărbunii.**

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4.60.

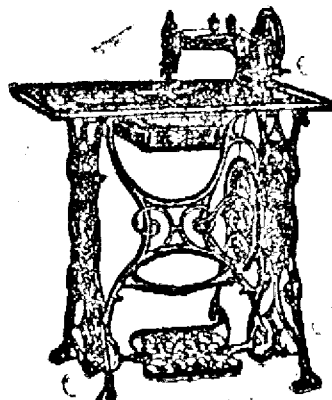
100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțator
de cărbuni
Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

**STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,**

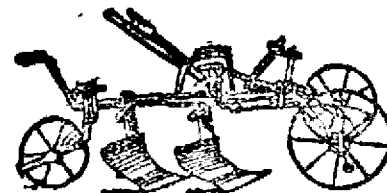
atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin
de mașini de
cusut PFAPP
de toată mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de Goarne.
Prețurile se pot
solvi și în rate.

Gramofone și Pate-
foane veritabile, precum
și de cele fără diaphazon.
Telefon nr. 459.
— Preț-curent gratuit. —

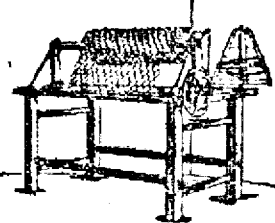
Tátray Sándor

Turnătorie de fier, fabrică de mașini și m-
guri, atelier de zidărie și lăcășerie
Badea-mare — Nagyvárad

Lucrări vărsate pentru mașini,
după desen sau lucrări de
fier strugărit și lucrări oblite.

Pluguri sistem Sack,
toffelul de lucrări de lăcășerie și
— pentru zidiri. —

Atelier model de
mășerie propriu.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI, Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; de menile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

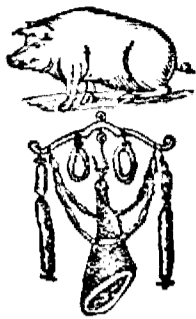
— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru impletitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
— Premiat la 6 expoziții. —

C. ROTH

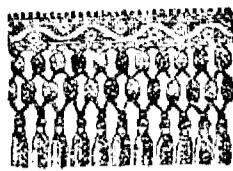
fabrică de salamă și articlii de cârnărie
Sibiu-Nagyszeben, Reisporgasse 8.

Recomandă specialități de prima calitate de cârnați, slănină și articlii de cârnărie, precum carne fină (kaiserfleisch), cârnaț, slănină cu afu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și sîngerete, specialități de măieși și sîngerete, pastete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, ș. a.

La comande mari prețuri reduse.

Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comanda sunt a se adresa la firma de mai sus.

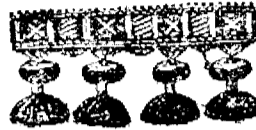
NAGYIVÁN ANTAL găitănar
SEGHEDIN-SZEGED, Zrinyi-utca 2.

Am onoarea să aduc la cunoștința p. t. public că mi-am asortat atelierul conform cerințelor moderne și sunt în plăcuta poziție ca să pot susține concurența cu ori-ce fabrică din capitală, îndeosebi

atrag atențiunea asupra :

împletiturilor, ciucurilor și decorațiilor pentru mobile și prapori, de asemenea ori-ce ciucuri, decorații, nasturi și găitane pentru uniforme de gală în cea mai splendidă execuție. —

Vanzătorilor li se dă rabat. Informațiuni prin scrisori la cerere se dau îndată. Comanda din provincie se execută repede și pr.

Fond. în a. 1860.

NÁDEI

măiestru

ARAD, palatul m...

Ține în magazin cele mai excelente de buzunar cu tăș englez, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun, cuțite pentru curățitul legumelor, pentru prăjiturilor, pentru carne, șuncă, sală pentru caș. Cuțite pentru măcelari, țari, de jungliat și pentru curățitul...

Pentru barbieri și frizeri: mașini bricuri foarte fine, ascuțite, pentru mânuitor. — Recvizite de masă din pafon, de prima calitate. — Ori-ce branșă aceasta precum și ascuțire, la atelierul meu, instalat cu electricitate. — — prețurile cele mai moderne

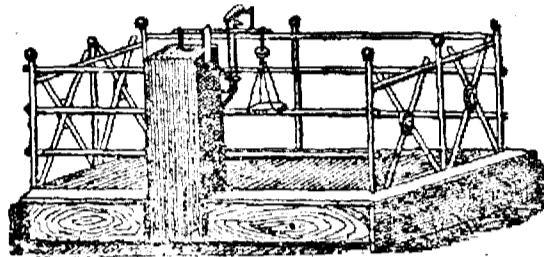
MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu abur, în ALBA IULIA. Gyulafehérvá. Széchenyi-u. (lingă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din branșă aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.

PAUL WIDMANN

Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de: cumpene și cântare, balanșe zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. - Serviciu conștițios.

Se primesc reparări și autenticări din nou.

SLEPÁK A.

orologier, aurar și giuvaergiu în Marosvásárhely, Széchenyi-tér nr. 43.

Mare depozit de tot felul de oroloage de buzunar, de părete, atîr-nătoare precum și tot felul de giuvaericale de aur și argint. Reparări de oroloage și giuvaericale se efectuează prompt. —

Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

Prăvălie nouă de ghetete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

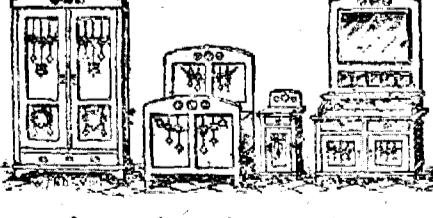
În colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér.)

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferenczi din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc: neexceptionabil și cu prețuri moderate ghetete americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghetete pede conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi cizme elegante pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea unei ghetete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincție

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar

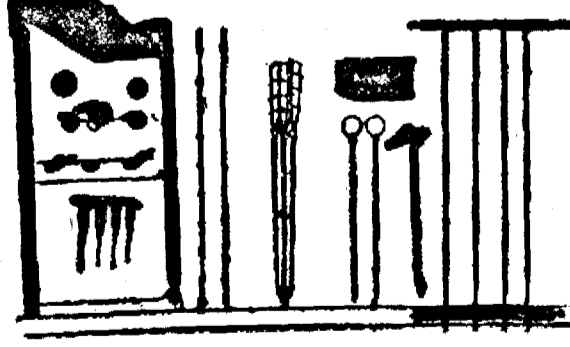
Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine **mobile**

pentru dormitoare, prânzitoare și saloane pre-um și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

LOPOS GYULA

— fabricant de accesorii de gimnastică în —

Budapesta, III, Zsigmond-u. Nr. 114 (în edific. gimnaziului), (Telefon Nr. 113-44).

Distins cu recunoștința prin resoluția ministerului de culte și instrucție publică sub Nrul 109,541/904

accesoriile de gimnastică expuse la expoziția teritorială din 1907 la Cincibiserici distins cu medalie de aur

fabricant de rite aparate de gimnastică și ș. a.

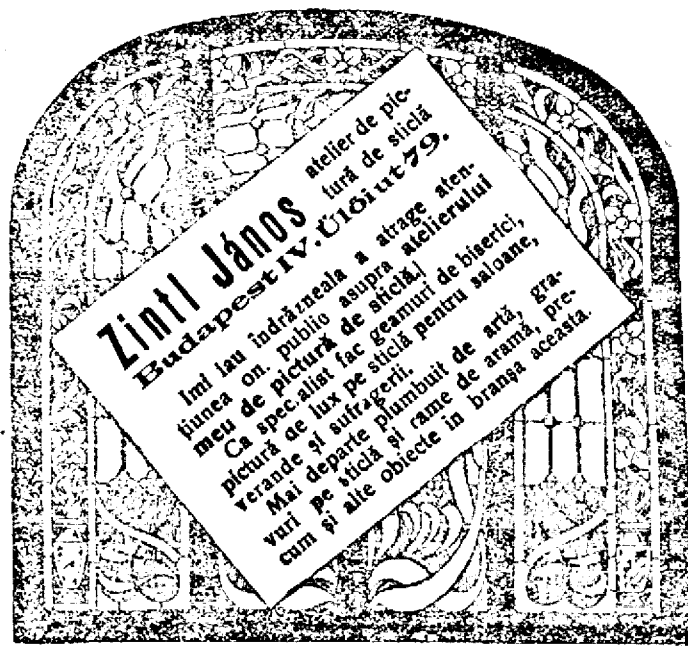
La cerere trimitem prospecte de prețuri

al atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

STENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.
 Serul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:
Nagyszeben, Felscher-gasse 17.
 Filiale: Déva, Nagyvárad.

Zinti János atelier de pictură de sticlă
 Budapest IV. Út 79.

Imi dau îndrămeala a strage aten-
 Ńiunea on. publică asupra atelierului
 meu de pictură de sticlă.
 Ca specialist fac geamuri de biserică,
 verande și sufragerii.
 Mai departe pambuit de artă, gra-
 vuri pe sticlă și rame de aramă, pic-
 tum și alte obiecte în bransa aceasta.

● **STEIN MIKLÓS** ●

fabrică de tăiat pile
Oradea-mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. • Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
 cianților atelierul său de tăiat
 pile bine aranjat, unde se pregătesc
 pile mici și mari din oțel vărsat
 de prima calitate etc. Primește spre
 scobire pile mici și mari vechi cu
 prețuri ieftine.

**COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE
 NAGY și FAZEKAS**

în **ORADEA-MARE—NAGYVARAD.**

Colorează și curățește tot felul de vestimente preoțești,
 bărbătești, de dame, blouze de mătăasă, costume
 de batist, draperii la ferestre, și mantale de
 piele. Dantele și panglici de mătăasă după modele dorite.

În caz de doliu, orice vestmânt în
 mod excepțional se colorează negru.

Depozitul nostru e în Nagyvárad. Szt. János u. 48.
 Întreprinderea: Fekete sas palota, pasagé 26.

Pomi de vânzare:

și multe soiuri excelente de toamnă și
 primăvară de 2—3—4 ani.

Brazi,
 fe decorative și
 ante decorative
 iernatice,
 de diferite soiuri etc.
 2.000 bucăți de
trandafiri,

de 1, 2, și 3 ani, cu
 trunchiu nalt.

130 bucăți
„Musa Ensete“
 de 3 ani, bucată cu
 6—8—10 coroane.
 18.000 bucăți
trandafiri
(rugi)

soiurile cele mai bune,
 cu trunchiu nalt.

În prăvălia mea de flori
(MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR)

pot căpăta buchete și coroane ocazionale foarte fru-
 se cu prețuri ieftine.

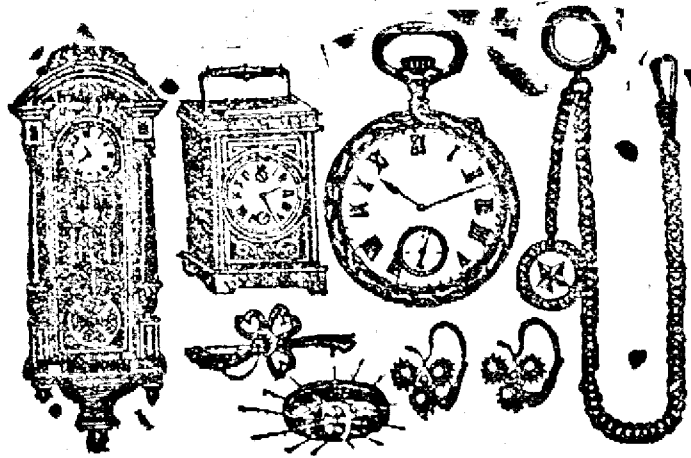
catalog de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

Farkas Antal,

mare stabiliment comercial și grădinărie
uj—Kolozsvár, Téglás-u Nr. 15—16.

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

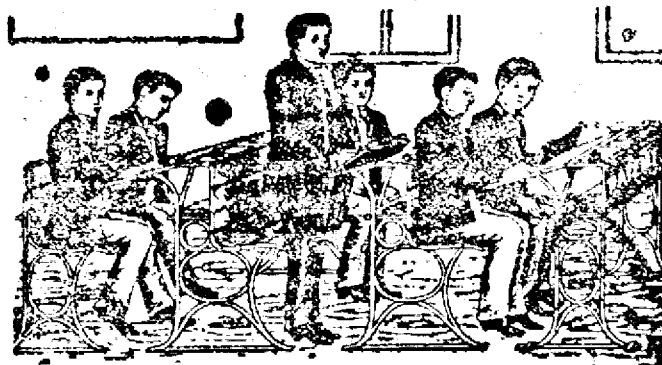

Cea mai ieftină
 sursă de cumpără-
 a totfelul de oro-
 loage de buzunar
 și de părete și oro-
 loage deșteptă-
 toare, precum și
 articlile optice.

Prăvălie de o-
 biește de aur și ar-
 gint signate oficios.

Inele de logod-
 nă după măsură.

Toate lucrările
 de bransa aceasta
 se execută cu spe-
 cialitate, garanță și
 cu prețuri ieftine.

Cele mai moderne
**mobile de
 fier și aramă**
 și cele mai practice
**bănci higie-
 nice de școală**
 și mobilarea lo-
 cuințelor, hotele-
 lor, spitalelor și

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
 teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
 reză numai de cătră firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de valoare și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — în provincă merg pe șosele mele proprii.

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a orașului Oradea-mare, palatul episcopal greco-catolic, biserica „Fraților noui” din Olasz, palatul episcopal rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

Văd. Engel Vilmos

Institut chimic pentru curățirea și vopsirea mătasei, stofei etc.

Făgăraș—Fogaras (Transilvania).

Intreprindere de primul rang.

Primește spre curățire chimică, cu prețurile cele mai ieftine, fără ca să le descoase, tot-felul de haine de bărbați și femei.

Haine pentru baluri, uniforme, cojoace de iarnă, coviltire, covoare, lucruri de mână, șaluri, dantele, pene, mănuși, ș. a.

Aranjament modern și de specialitate: Transformarea, curățirea și înălțirea perdelelor de dantele și a șesurilor.

TH. SCHMIDT

— mai nouă —
văd. Fried. Klein

fabrică de parasoale

Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse Nr. 7.

Mare asortiment de parasoale, ploiere, și entoutcas (pentru ori-ce ocaziune) dela cele mai ieftine până la cele mai fine.

Magazin bine asortat de materii de mătăsă pentru umbrele și ploiere, jumătate mătăsă și bumbac de calitate excelentă pentru pregătirea și îmbrăcarea lor. Prețuri ieftine. Serviciu culant. Export în mic și mare.

Reparaturile se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

ZOMBOR SANDOR

ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri utca nr. 26, un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de bransa aceasta și primesc și repararea, — ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese, pentru

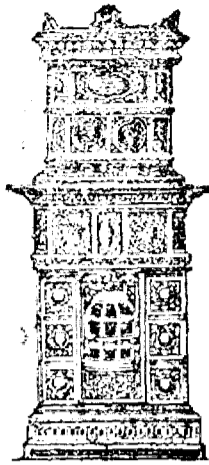
operație și pentru examinare, du apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios.

Gustav Vilhelm prima fabrică

toare și figură

înființată în anul 1862 și premiată în anul 1903 cu medalia

Nagyszében, Wagner-gasse Nr. 5.

Își recomandă bogatul asortiment de cuptoare în cele mai moderne culori și forme, totdeauna gravuri ornamentale și sculptură în execuție promptă și conștiințioasă. Se fac tot-felul de reparaturi și reformări, începând dela 10 Cor., pe lângă garanție. Clientela din Alba Iulia și provincie dorind a o câștiga pentru totdeauna, va avea favoruri în ce privește prețurile, atât la cumpărături noi cât și la reparaturi.

Nou atelier de fotografiat în

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 2

— lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcută cunoștință on. public deschis nou atelier de fotografiat în piața Mátyás și e aranjat după cerințele timpului modern, provăzând mai-nou mașinării, stă la dispoziția on. public — la pregătirea fotografiilor protalbin, lucii și matt, — chipuri aquarel, pigment și argint-brom. — Recomand în deosebitele mele fotografii de copii, pentru cari la expozițiunile colară am fost distins cu medalia de aur. — De altă parte și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și frumoase.

Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

Cu deoseb. tă stimă:

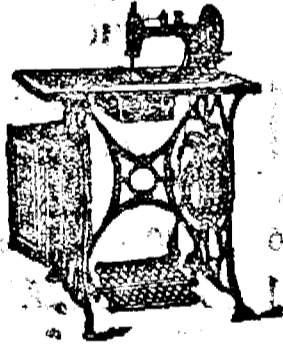
Csizhegyi Sándor, fot.

BALOG GEORGE

Depozit de biciclete și mașini de cusut, atelier

Vârșeț — Versecz, str. Deák Ferencz.

Filiale: Becicherecul-mare, Fő-ut și colțul str.

Depozit de totfelul de mașini de cusut și din țară și din străinătate precum și tot-felul de părți de ale acestor mașini și țesături foarte ieftine. Atrag tot odată atențiunea on. publicului celor mai bune ace ale mele și de cusut.

Reparaturile se efectuează prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Garanție: pe 6 și 10 ani.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparatur

al renumitei firme:

SCHMEREK & SZÉKELY

— Temesvár-Jószefváros, Bonnaz-ut.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, automobile cu benzină și ulei brut și Arlapuri p. trierată. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață Montari specialiste de montaj cu prețuri moderate, precum și reparare de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articole tehnice: Filtre magnetice. Unsoari. Material de condensare. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalare cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318.